Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

> Retouradres

Vereniging van Nederlandse gemeenten
t.a.v. de voorzitter van het VNG bestuur
Postbus 30435
2500 GK Den Haag

www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk

Kenmerk
2016-0000147730

Uw kenmerk

Datum 10 maart 2016
Betreft Verdiepend onderzoek subcluster VHROSV gemeentefonds

Geachte heer Van Zanen,

In de afgelopen maanden heeft een verdiepend onderzoek plaatsgevonden met het oog op de verdeling van het subcluster Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing (VHROSV) in het gemeentefonds. Onderzoeksbureau AEF heeft onder begeleiding van een commissie met ambtelijke vertegenwoordiging vanuit de VNG, Rfv, enkele gemeenten, vakdepartementen en de fondsbeheerders dit onderzoek uitgevoerd. Hierbij wil ik, mede namens de medefondsbeheerder van Financiën, de resultaten van het onderzoek aan u voorleggen.

Het onderzoek is gestart naar aanleiding van de adviezen over de tweede fase van het groot onderhoud, die we vorig jaar van u en de Raad voor de Financiële verhoudingen (Rfv) hebben ontvangen. Die adviezen gingen nadrukkelijk in op vragen over de invloed van tijdelijke effecten op de verdeling en de mate waarin uitgaven uit het verleden een goed beeld geven van de toekomstige opgaven. Er is daarom vorig jaar afgesproken om een verdiepend onderzoek te doen, om de nog openstaande vragen te beantwoorden. Dit om de vraag beter te beantwoorden of verdere invoering van de nieuwe verdeelformule voor VHROSV verantwoord is vanaf 2017. Ook is besloten om de verdeling voor het subcluster op basis van het groot onderhoud voor 1/3 in te voeren vanaf 2016.
Bijgevoegd vindt u het eindrapport van het verdiepend onderzoek. Enerzijds worden op basis van het nu beschikbare onderzoeksmateriaal de patronen in de nettolasten van het voorgaande onderzoek bevestigd. Anderzijds worden met name op het onderdeel gebiedsontwikkeling moeilijkheden gesignaleerd die vragen opgeroepen over de inpasbaarheid in de systematiek van het gemeentefonds. Ook noemt AEF meerdere ontwikkelingen (o.a. omgevingswet, conjuncturele veranderingen, wegvallen ISV-middelen) die impact hebben op de toekomstige kostenpatronen van gemeenten. Daarmee blijft een aantal onzekerheden bestaan. Ten aanzien van de afbakening van het onderdeel gebiedsontwikkeling en het meerjarige beeld van de gemeentelijke uitgaven heeft het onderzoek tot aanvullende inzichten geleid, zonder dat eenduidig is vast komen te staan wat het taakgebied precies omvat.

AEF adviseert de voorgestelde verdeling in het onderzoek uit 2015 volledig in te

voeren. Gelet op de onzekerheden en toekomstige ontwikkelingen in het cluster adviseert AEF om de komende jaren te werken aan het jaarlijks in kaart brengen van de uitgaven in het subcluster en hier de verdeling op aan te passen indien daar aanleiding toe is. Daarnaast zouden de komende jaren gebruikt moeten worden om een meer fundamentele discussie te voeren over de verdeelsystematiek.

De genoemde onzekerheden en ontwikkelingen zouden ook aanleiding kunnen zijn om ervoor te kiezen niet – of niet nu reeds – de voor de verdeling ingrijpende vervolgstappen te zetten die AEF voorstelt. Ik verneem graag uw weging, voordat de fondsbeheerders een weloverwogen besluit zullen nemen. Ik verzoek u daarbij ook te betrekken de duidelijke roep vanuit gemeenten om meer stabiliteit en voorspelbaarheid in gemeentelijke budgetten, zoals de 234 wethouders Financiën aan mij kenbaar hebben gemaakt via de 'brandbrief' van november vorig jaar. Tot slot wijs er ik erop dat, mede op uw verzoek, een traject start waar fundamenteel naar de uitgangspunten van de financiële verhoudingen wordt gekeken, waar de vragen rondom dit subcluster nader aan de orde kunnen komen.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

dr. R.H.A. Plasterk